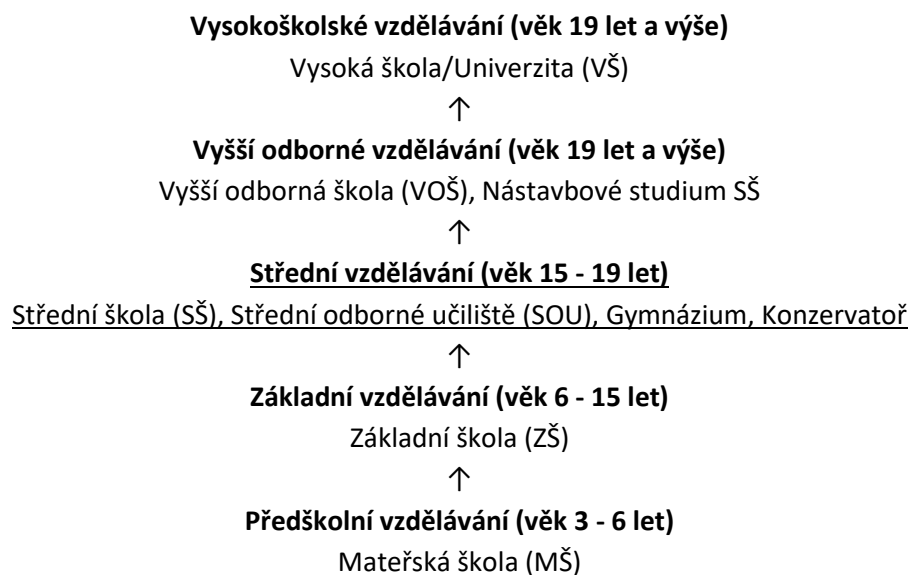

Dopisy a formuláře pro rodiče žáků s OMJ jsou koncipovány tak, aby je mohlo využít co nejvíce škol. Z toho důvodu jsou ve formulářích často na výběr různé možnosti. Je důležité, aby si škola (ředitel/třídní učitel...) materiály prošla a upravila si je dle svých konkrétních potřeb a okolností. Z nabízených možností může škola škrtnat, kroužkovat, nebo části textu z materiálu vymazat. Formuláře pak škola vyplní podle vlastních potřeb. Pozor, pokud budete upravovat text výše uvedeným způsobem, upravte také příslušnou jazykovou verzi pro rodiče.

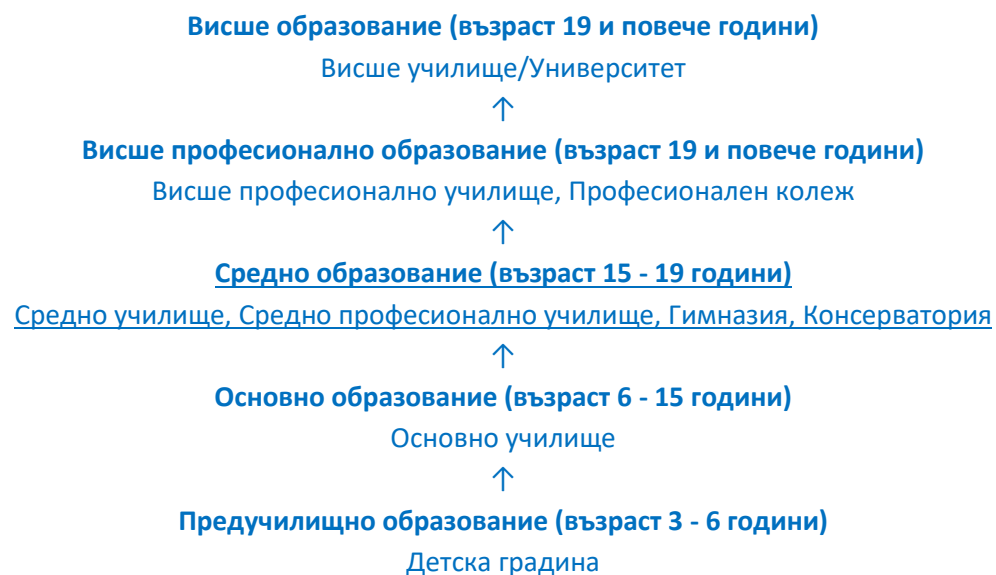
Vzdělávací systém v České republice

Graf znázorňující český systém školství:

Образователна система в Чешката република

Графика, илюстрираща чешката образователна система:

Střední vzdělávání - střední školy (SŠ) a učiliště (SOU)

Typy středních škol: **gymnázia, střední odborné školy (SOŠ) a střední odborná učiliště (SOU)**.

Gymnázia a SOŠ

Gymnázia nabízejí všeobecné střední vzdělání. **Střední odborné školy** poskytují výuku, která se zaměřuje na konkrétní profese (obchodní akademie, střední průmyslové školy, střední zdravotnické školy, apod.). Studium na gymnáziu a na SOŠ je zakončené **maturitní zkouškou** a trvá 4 roky.

Součástí maturitní zkoušky je zkouška z českého jazyka a literatury (kterou musí absolvovat i žáci s odlišným mateřským jazykem), matematiky nebo cizího jazyka a minimálně dvou dalších předmětů. Žáci, kteří se za posledních 8 let vzdělávali alespoň 4 roky mimo ČR nebo mají doporučení od pedagogicko-psychologické poradny, mohou mít u maturitní zkoušky úlevu ve formě prodloužení doby konání zkoušky a možnosti využití slovníku.

Dokladem o ukončení vzdělání je **maturitní vysvědčení**. Po úspěšném složení maturitní zkoušky mohou absolventi pokračovat ve studiu na vysoké škole.

Средно образование – средни училища и техникуми

Видове средни училища: **гимназии, средни специализирани училища и средни професионални техникуми**

Гимназии и Средни специализирани училища

Гимназиите предлагат всестранно средно образование. **Средните професионални училища** осигуряват обучение, насочено към определени професии (бизнес академии, средни промишлени училища, средни здравни училища и др.). Обучението в гимназиите и средните училища завършва с **изпит за матура** и трае 4 години.

Част от изпита за матура е тест по чешки език и литература (който трябва да държат и учениците с различен майчин език), математика или чужд език и поне два други предмета. Учениците, които през последните 8 години са се обучавали най-малко 4 години извън Чешката република или имат препоръка от Педагогическо-психологически консултативен център, могат да имат при полагането на изпита за матура облекчение под формата на удължаване на времетраенето на изпита или възможност за използване на речник.

Документът за завършване на образованието е **Удостоверение за матура**. След успешно полагане на изпита за матура завършилите могат да продължат обучението си във висше учебно заведение.

SOU

Střední odborná učiliště (SOU) připravují absolventy na konkrétní profese (kuchař, kadeřník, prodavač, truhlář, elektrikář, apod.). Obory na SOU jsou zakončené získáním **výučního listu** a jsou tříleté. Žáci středních odborných učilišť skládají závěrečné zkoušky a úspěšní absolventi získávají **výuční list** jako doklad o ukončení vzdělání.

Na tříleté obory může student navázat dvouletým **nástavbovým studiem** zakončeným maturitní zkouškou.

Přehled středních škol, včetně konkrétních oborů, je na:

<http://www.infoabsolvent.cz/>.

Podpora žáků bez dostatečné znalosti jazyka

Žáci, kteří přichází do SŠ bez dostatečné znalosti jazyka nebo česky neumí vůbec, mají stejně jako na ZŠ nárok na další podporu v podobě výuky češtiny (až 3 hodiny týdně), ale i na podporu v běžné výuce (např. přizpůsobením výuky, aktivit a úkolů, případně asistentem pedagoga). Žák má také v případě nedostatečné znalosti nebo neznalosti jazyka nárok na přizpůsobené hodnocení a úpravu obsahů vzdělávání. Ty by měla škola zpracovat do Individuálního vzdělávacího plánu (IVP), který rodiče žáka/plnoletí žáci potvrzují podpisem. Žáci mají také nárok na úpravu podmínek při skládání maturitní zkoušky či závěrečné zkoušky.

Podmínkou podpory je návštěva školského poradenského zařízení (Pedagogicko-psychologická poradna/PPP), které dá škole doporučení. Více v části <https://www.inkluzivniskola.cz/jak-muze-byt-podporeno-vase-dite-ve-vzdelavani>.

Среден професионален техникум

Средните професионални техникуми подготвят завършващите за конкретни професии (готвач, фризьор, продавач, дърводелец, електротехник и др.). Специалностите в Средните професионални техникуми са завършени с получаване на **Свидетелство за професионална квалификация** и са тригодишни. Учениците от средните професионални техникуми правят заключителни изпити, а успешно завършилите получават **Свидетелство за степен на професионална квалификация** като документ за завършване на образованието.

След тригодишните специалности студентът може да продължи с двугодишно **надграждащо обучение**, завършено с изпит за матура.

Общ преглед на средните училища, включително конкретните специалности, можете да намерите на адрес: <http://www.infoabsolvent.cz/>.

Подкрепа за учениците без достатъчно владее на езика

Учениците, които постъпват в средните училища без достатъчно владее на езика или чешки език изобщо не знаят, имат право също както в основните училища на допълнителна подкрепа под формата на обучение по чешки език (до 3 часа седмично), както и на подкрепа в редовното обучение (например чрез адаптиране на обучението, дейностите и задачите или евентуално чрез помощник-учител). В случай на недостатъчно владее или невладее на езика, ученикът има също така право на персонализирано оценяване и адаптиране на образователното съдържание. Училището трябва да състави Индивидуален образователен план, който родителите на ученика/ пълнолетните ученици потвърждават с подпис. Учениците също имат право на адаптирани условия при полагането на матура или заключителен изпит.

Условие за подпомагането е посещение на Педагогическо-психологическия консултативен център, който дава препоръка за училището. Още в глава <https://www.inkluzivniskola.cz/jak-muze-byt-podporeno-vase-dite-ve-vzdelavani>.

Přijímací řízení

Pro přijetí na střední školu je potřeba absolvovat **přijímací řízení**. Na maturitní obory se skládají **jednotné přijímací zkoušky** z českého jazyka a literatury a z matematiky. Střední školy mohou mít také vlastní **školní přijímací zkoušky**. Může se jednat o talentovou zkoušku či zkoušku zručnosti, zkoušku z cizího jazyka, zkoušku fyzické zdatnosti apod.

Na tříleté učební obory se přijímací zkoušky většinou nekonají (výjimkou jsou obory s talentovou zkouškou). O přijetí většinou rozhoduje průměr všech známek na vysvědčení za 8. a 9. třídu.

Termín odevzdání přihlášek pro **1. kolo přijímacího řízení** je **1. 3.** Zájemce si v 1. kole může podat dvě přihlášky. Přihlášku si vyplňují zájemci o studium sami. Žákům 9. tříd může pomoci škola a následně ředitel školy potvrzuje vyplněný prospěch na přihlášce. Pokud žák ukončil ZŠ v zahraničí, musí doložit prospěch ověřenými kopiemi vysvědčení, které nechá přeložit do českého jazyka.

Některé střední školy vyžadují potvrzení od lékaře o zdravotní způsobilosti ke studiu (to stojí cca 200 Kč). Výsledky 1. kola přijímacího řízení jsou známy na přelomu dubna a května.

Žáci bez dostatečné znalosti nebo bez znalosti jazyka mají nárok na úpravu podmínek konání přijímací zkoušky. K úpravě podmínek potřebují také doporučení z PPP.

Процедура за приемане

За приемане в средното училище се изисква **кандидатстване**. За специалностите завършващи с матура се състоят **унифицирани приемни изпити** по чешки език и литература и по математика. Средните училища могат да имат и свои собствени **училищни приемни изпити**. Това може да бъде талант изпит или изпит за умения, тест по чужд език, тест за физическа годност и т.н.

За тригодишните учебни специалности обикновено не се полагат приемни изпити (изключение правят специалностите с талант изпит). Относно приемането обикновено се решава въз основа на средната оценка от удостоверенията за 8. и 9. клас.

Крайният срок за подаване на заявления за **1. кръг от процедурата за приемане** е **1. 3.** Кандидатът може да подаде две заявления в 1. кръг. Формулярът за кандидатстване се попълва от самите кандидати. Учениците от 9. клас могат да получат помощ от училището и впоследствие директорът на училището потвърждава попълнения успех на формуляра за кандидатстване. Ако ученикът е завършил основно училище в чужбина, той трябва да документира своя успех чрез заверени копия от удостоверенията, които да са преведени на чешки език.

Някои средни училища изискват потвърждение от лекар за здравеспособност за обучение (струва около 200 крони). Резултатите от 1-вия кръг на процедурата по приемане са известни между април и май.

Учениците, които не владеят достатъчно или не владеят езика, имат право на корекция на условията за полагане на приемния изпит. За приспособяване на условията се нуждаят от препоръка от Педагогическо-психологическия консултативен център.

Postup po přijetí na SŠ

Pokud byl uchazeč přijat ke studiu, vyzvedne si ve své základní škole tzv. **zápisový lístek** a vyplněný ho do 10 pracovních dnů od data zveřejnění výsledků přijímacího řízení zanese na střední školu, kam byl přijat. Žáci, kteří se nehlásí přímo ze základní školy nebo chodili na ZŠ v zahraničí, požádají o zápisový lístek krajský úřad.

Odvolání proti nepřijetí

Pokud uchazeč nebyl přijat v 1. kole, může podat **odvolání**. Odvolání je nutné podat do 3 pracovních dnů ode dne obdržení písemného rozhodnutí o nepřijetí. Pokud uchazeč v 1. kole neuspěl, může si podat přihlášky v **druhých a dalších kolech přijímacího řízení**, které vypisují SŠ, kde zbyla volná místa. Počet přihlášek pak není omezen.

Poplatky a formy studia

Vzdělávání je na veřejných středních školách bezplatné, hradí se pouze učební pomůcky, školní výlety apod. Na soukromých středních školách se platí školné. Studovat lze střední školu i dálkovou formou (např. zájemci, kteří si chtějí doplnit vzdělání při zaměstnání).

Процедура след приемането в средно училище

Ако кандидатът е приет за обучение, той трябва да получи в основното си училище т.нар. **лист за записване** и попълнен в рамките на 10 работни дни от датата на публикуване на резултатите от процедурата за прием да го предаде в средното училище, където е приет. Учениците, които не кандидатстват директно от началното училище или са посещавали начално училище в чужбина, молят за лист за записване общинското ведомство.

Обжалване срещу неприемане

Ако кандидатът не е приет в 1. кръг, той може да подаде **жалба**. Обжалването трябва да бъде подадено в рамките на 3 работни дни от деня на получаване на писменото решение за неприемане. Ако кандидатът не успее в 1. кръг, той може да кандидатства във **втори и следващите кръгове на процедурата за приемане**, които обявяват средните училища, в които са останали свободни места. Броят на заявленията вече не е ограничен.

Такси и форми на обучение

Образованието е безплатно в държавните средни училища, плащат се само учебните помагала, училищни пътувания и др. В частните средни училища се плащат такси за обучение. В средното училище може да се учи и задочно (напр. тези, които искат да си допълнят образованието докато работят).

Vyšší odborné vzdělávání (VOŠ)

Vyšší odborné vzdělávání (VOŠ) je určeno studentům, kteří úspěšně ukončili střední školu maturitní zkouškou. VOŠ nabízí možnost dalšího zvyšování kvalifikace. Ve srovnání se studiem na vysoké škole jsou obory zaměřeny především na praktickou profesní orientaci a trvají zpravidla 3 roky.

Postup s podáním přihlášek a odvoláním je obdobný jako u přihlášek na střední školu. Za podání přihlášky se platí správní poplatek ve výši 500 Kč. Studium na vyšších odborných školách je zpoplatněno – na soukromých VOŠ bývá školné vyšší. Informace o výši školného lze zjistit z webových stránek školy.

Studium na VOŠ je zakončeno **absolutoriem**, které se skládá ze zkoušky z odborných předmětů, zkoušky z cizího jazyka a obhajoby absolventské práce. Úspěšnému absolventovi je udělen titul **diplomovaný specialista**, ve zkratce DiS., uváděný za jménem.

Přehled VOŠ je na <http://www.infoabsolvent.cz/>.

Vysokoškolské vzdělávání (VŠ)

Podmínkou pro studium na vysoké škole (VŠ) je úspěšné ukončení SŠ maturitní zkoušku. Za podání přihlášky se platí poplatek ve výši 500 – 650 Kč. Přihlášky se většinou dají vyplnit elektronicky – on-line formuláře spolu s informacemi o přijímacím řízení jsou na webových stránkách VŠ v sekci „informace pro uchazeče/zájemce o studium“.

Висше професионално образование

Висшето професионално образование е предназначено за студенти, които успешно са завършили средно училище с изпит за матура. Висшите професионални училища предлагат възможност за по-нататъшно повишаване на квалификацията. В сравнение с обучението в университет, специалностите са насочени предимно към практическа професионална ориентация и обикновено траят 3 години.

Процедурата за подаване на молба и обжалване е подобна като процедурата за кандидатстване в средните училища. За подаване на заявлението се заплаща административна такса в размер на 500 крони. Обучението във висшите професионални училища е таксувано - в частните училища таксите за обучение са по-високи. Информация за размера на таксата можете да намерите на уеб сайта на училището.

Обучението във висшите професионални училища се завършва с т. нар. **абсолutoriум**, съдържащ изпит по специализираните предмети, изпит по чужд език и защита на дипломна работа. Успешно завършилите получават титла **дипломиран специалист**, съкратено DiS., която се посочва след името.

Списък на висшите специализирани училища: <http://www.infoabsolvent.cz/>.

Висше образование

Условие за обучение в университет е успешното завършване на средно образование с изпит за матура. За подаване на заявление се заплаща такса от 500 - 650 крони. Заявленията обикновено могат да бъдат попълвани в електронен формат – онлайн формулярите заедно с информация за процедурата по приемане са достъпни на уебсайта на университета в секцията "информация за кандидатите/интересуващите се от обучение".

Na oborech českých veřejných vysokých škol, kde probíhá výuka v češtině, se neplatí školné. Studium na soukromých vysokých školách nebo studium na veřejné vysoké škole v cizím jazyce je zpoplatněné.

Bakalářské studium trvá 3 roky a je zakončeno státní závěrečnou zkouškou a získáním titulu **bakalář**, ve zkratce Bc., psaným před jménem. **Navazující magisterské studium** je dvouleté, a zakončené státní závěrečnou zkouškou. Absolventi získají titul **magistr**, ve zkratce Mgr., nebo **inženýr**, ve zkratce Ing., který se uvádí před jménem. Překročení standardní délky studia na veřejných vysokých školách je zpoplatněno. Přehled VŠ je na <http://www.infoabsolvent.cz/>.

В чешките обществени висши учебни заведения, където се преподава на чешки език, не се заплащат такси за обучение. Обучението в частните университети или обучението в държавен университет на чужд език подлежи на такса.

Бакалавърското обучение трае 3 години и завършва с държавен заключителен изпит и получаване на титла **бакалавър**, съкратено Bc., изписвано преди името. **Последващото магистърско обучение** е две-годишно и завършва с държавен заключителен изпит. Завършилите получават титла **магистър**, съкратено Mgr. или **инженер**, съкратено Ing., която се посочва преди името. Превिшаването на стандартната продължителност на обучение в държавните висши учебни заведения се таксува.

Списък на висшите учебни заведения <http://www.infoabsolvent.cz/>.